

Kajovaara, Laura – Raivio, Miia – Ahonen, Timo – Kiuru, Noona. 2016. OPETTAJA JA KOULUKIUSAAMISEN OSALLISTUJAROOLIIEN TUNNISTAMINEN. *Kasvatus* 47 (4), 298–312.

Tutkimuksessa tarkasteltiin, kuinka yhteneväisesti oppilaiden kanssa opettajat tunnistavat koulukiusaamiseen liittyvät osallistujaroolit (kiusaaja, kiusattu, kiusaajan avustaja, kiusatun puolustaja). Tutkimme myös opettajaan liittyvien tekijöiden (sukupuoli, työkokemus, opettajan luottamus kykyihinsä puuttua koulukiusaamiseen) yhteyttä osallistujaroolien tunnistamiseen.

Tutkimus on osa laajempaa TIKAPUU-tutkimushanketta ja sen aineisto koostuu 558:stä kuudennen luokan oppilaasta ja heidän 38 luokanopettajastaan. Opettajat tunnistivat oppilaiden nimeämistä kiusaajista 54 %, kiusatuista 53 %, kiusaajan avustajista 24 % ja kiusatun puolustajista 35 %.

Opettajan sukupuoli oli yhteydessä koulukiusaamisen osallistujaroolien tunnistamiseen siten, että naisopettajat tunnistivat kiusaajia ja kiusatun puolustajia yhteneväisemmin luokan oppilaiden kanssa kuin miesopettajat. Lisäksi opettajien pidempi työkokemus saman luokan kanssa oli yhteydessä kiusaajien ja kiusaajien avustajien yhteneväisempään tunnistamiseen luokan oppilaiden kanssa.

Tutkimus tuotti uutta tietoa opettajasta koulukiusaamisen tunnistajana. Erityisesti havainto opettajien melko heikosta kyvystä tunnistaa kiusaajan avustajia ja kiusatun puolustajia voi kannustaa opettajia kiinnittämään jatkossa enemmän huomiota siihen, että kiusaamisprosessin kaikki osapuolet tulevat huomatuiksi.

Asiasanat: koulukiusaaminen, roolit, tunnistaminen, opettaja, sukupuoli, työkokemus, pystyvyysusko

Alisaari, Jenni – Heikkola, Leena Maria. 2016. LAULAMALLA SUJUVUUTTA SUOMENOPPIJOIDEN KIRJOITTAMISEEN. *Kasvatus* 47 (4), 313–326.

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan, miten erilaiset opetusmenetelmät vaikuttavat ulkomaalaisten suomenoppijoiden kirjoittamisen sanamääräisen sujuvuuden kehittymiseen ja miten sujuvuuden kehittyminen on yhteydessä opiskelijoiden oppimistapaan sekä heidän kokemuksiinsa käytetystä opetusmenetelmästä. Tutkimuksen kohteena on 32 suomen kielen intensiivikurssin opiskelijaa, joille opetettiin suomea laulaen, lauluja kuuntelemalla ja laulutekstejä rytmikkäästi lausumalla. Tutkimusaineisto kerättiin kirjallisilla alku- ja loppumittauksilla, joissa opiskelijat kirjoittivat tarinoita kuvasarjoista. Lisäksi opiskelijat täyttivät kyselyn tutkimuksen opetusmenetelmistä ja mieluisista suomen kielen opiskelutavoistaan. Kirjoitetuista tarinoista tarkasteltiin sujuvuutta niissä esiintyvien sanamäärien, T-yksiköiden, korrektien T-yksiköiden ja lauseiden sanamäärien perusteella. Kokonaissanamäärin tarkasteltuna sujuvuus kehittyi eniten lauluryhmällä, seuraavaksi eniten kuunteluryhmällä ja vähiten rytmiryhmällä. Muilla mittaustavoilla tarkasteltuna sujuvuudessa ei tapahtunut muutoksia. Toistettujen mittausten ANOVA-testillä tarkasteltuna ryhmien välillä oli tilastollisesti merkitsevä ero, ja parivertailuissa rytmii- ja lauluryhmän välillä sekä rytmii- ja kuunteluryhmän välillä ero sanamääräisessä sujuvuudessa oli tilastollisesti merkitsevä. Laadullisesti tarkasteltuna lauluryhmäläiset suhtautuivat myönteisemmin omaan opetusmenetelmäänsä kuin muiden ryhmien opiskelijat. Sanamääräinen sujuvuus lisääntyi eniten opiskelijoilla, jotka kertoivat opettelevansa suomea puhumalla ja kuuntelemalla.

Asiasanat: kielen oppiminen, laulaminen, kirjoittaminen, sujuvuus

Veijola, Anna – Rantala, Jukka. 2016. KALIFORNIALAISNUORTEN HISTORIAN TEKSTITAITOJEN ARVIOINNIN KOHTEENA. *Kasvatus* 47 (4), 327–341.

Artikkelissa tarkastelemme, miten kalifornialaiset nuoret hallitsevat historian tekstitaitoja. Tutkimuksemme kohdistuu kahden tekstitaitojen opettamista painottaneen kalifornialaislukion opiskelijoiden (n = 131) kykyyn suoriutua tekstitaitoja mittaavasta dokumenttitehtävästä. Aineistomme koostuu opiskelijoiden kirjallisista vastauksista. Niiden avulla arvioimme opiskelijoiden tapaa analysoida lähteitä ja muodostaa lähteiden avulla vastauksia kylmän sodan aloittajaa

koskevaan kysymykseen. Huolimatta tekstitaitoja painottaneesta opetuksesta lukiolaisten historian tekstitaidot osoittautuivat heikoiksi. Opiskelijat vastasivat dokumenttitehtäviin kaavamaisesti. Heidän vastauksensa eivät sisältäneet historian tekstitaidoille ominaista kirjoittajien intentioiden pohdintaa, lähteiden peilaamista toisiinsa tai riittävää kontekstualisointia. Artikkelissa pohdimme, millaisia seikkoja historian tekstitaitojen opettamisessa olisi otettava huomioon, jotta opetuksella saavutettaisiin sille asetetut tavoitteet.

Asiasanat: tekstitaidot, historian tekstitaidot, historiallinen ajattelu, historianopetus

Hildén, Raili – Ouakrim-Soivio, Najat – Rautopuro, Juhani. 2016. KAIKILLE ANSIONSA MUKAAN? PERUSOPETUKSEN PÄÄTTÖARVIOINNIN YHDENMUKAISUUS SUOMESSA. *Kasvatus* 47 (4), 342–357. Artikkelissa kuvataan ja analysoidaan perusopetuksen päättöarvosanojen pätevyyttä tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen jatko-opintoihin pääsyn perusteena. Tutkimus pohjautuu perusopetuksen eri oppiaineiden oppimistulosten arviointiaineistoihin. Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tarkasteltiin vertaamalla toisiinsa arvioinneissa osoitettua osaamista ja oppilaiden kouluarvosanoja. Arvosanan ja osaamisen välistä yhteyttä tarkasteltiin hyvää osaamista kuvaavan arvosanan kahdeksan avulla. Päätuloksena havaittiin, että perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (POPS 2004) määrittelemä kuvaus päättöarvosanaa kahdeksan vastaavasta osaamisesta ei riitä validien päättövaiheen arvosanojen antamisen perusteeksi, jolloin oppilaiden jatko-opintokelpoisuus ja sen myötä tasa-arvo ja yhdenvertaisuus vaarantuvat. Perusopetuksen päättövaiheen arviointiohjeita olisi terävöitettävä ja johdonmukaistettava, ja myös muille arvosanoille olisi lisättävä kuvauksia.

Asiasanat: arvosanat, oppimistulokset, perusopetuksen arviointi, tasa-arvo, validius, yhdenvertaisuus